

Teorie ošetřovatelství III: sestra pamětnice

Bachšalijeva Narmin, 3. ročník oboru všeobecná sestra kombinované formy

Paní Marie K. se narodila v roce 1938 v Kolíně v rodině pošťáka a služebny. Matka pracovala jako služebna ve Vídni, a později se přestěhovala zpět do Kolína. Po návratu do Kolína poznala svého budoucího manžela, který několik let před tím ovdověl. Bylo mu tehdy 52, matce bylo 43. Otec paní Marušky měl docela tragický osud-během pár let přišel o jednu dceru, o čerstvě narozeného vnuka a o manželku. Po svatbě rodina bydlela v Zibohlavech, kde matka paní Marušky se starala o své rodiče. Později se přestěhovali do Kolína, kde paní Marie žije dodnes. Byla jedináčkem, a proto vždy toužila po práci s dětmi. Vypráví, že když byla malá, tak byla hodně na sebe pyšná, když sousedi ji nechávali chodit na procházky s dětmi. Chtěla být učitelkou v mateřské škole, ale neměla k tomu předpoklad, jelikož jí chybělo hudební vzdělání. Proto i rozhodnutí být sestrou ovlivnila láska k dětem. A jelikož obor dětská sestra a taktéž porodní asistentka se v tom roce zrušil (vyjma studentek, které dostudovávaly dětskou sestru v Kutné Hoře), tak nastoupila v roce 1953 na obor všeobecná zdravotní sestra na Vyšší škole zdravotnické v Kolíně. V roce 1955 byl změněn název školy na Zdravotnickou školu v Kolíně. Ve škole byly dvě třídy. Když nastupovala studentek bylo 42, k maturitě šly jenom 27. Při nástupu na tuto školu došlo ke změnám a z 4letého oboru všeobecná sestra vznikl 3letý obor. Říká, že tím to studium bylo hodně náročné časově, ale nehledě na to, paní Marie v r. 1956 maturovala s vyznamenáním. Po absolvování studia nastoupila na chirurgické oddělení Kolínské nemocnice na základě umístěnky, což byly jakési požadavky nemocnic na umístění absolventů. Nejdřív pracovala na « špinavém » septickém oddělení na 1. patře. Po roce přestoupila na operační sály, kde dělala 19 let sestru-instrumentářku a zároveň po dvou letech byla jmenována staniční sestrou. Sester bylo málo a říká, že nešlo jen tak odejít, když končila služba. 180 hodin propláceli paušálem, přesčasy se neproplácely. Primář byl sice přísný, ale hodně spravedlivý člověk. Na Kolínské chirurgii se seznámila i se svým manželem, byl tam jako pacient. Vdala se ve 20ti a narodila se jím první dcera. Jelikož bydlely s její matkou, tak paní Maruška mohla pracovat a péči o domácnost a dítě ji zajišťovala její máma.

V nemocnici naprostá většina sester byly řádové sestry. Ale jelikož už musely do penze, tak nemocnice potřebovala nové sestry. Vypráví, že hodně civilních sester, co nastoupily po škole na oddělení, vdaly se za pár let šly na mateřskou. Tak, některé řádové sestry musely přesluhovat. Na operačním sále byla jedna ze tří civilních sester, ostatní byly řádové.

Po 20 letech práce na chirurgii šla opět na mateřskou, a v roce a půl mladší dcery jí umřel manžel. Musela na chirurgii skončit, jelikož nedokázala skloubit práci s přesčasy s péčí o batole, kterou nevzaly do jesliček. Potom rozhodovala, jak dál. Měla nabídky práce obvodní sestry, kde se vesměs jednalo o administrativní práci. proto to odmítla. Na sociálních službách měla známou vedoucí sestřičku z chirurgické ambulance v Kolíně, která jí nabídla pozici vrchní sestry v domově důchodců v Kolíně. Nejdřív paní Maruška hodně váhala, a jak říká « předpokládala, že v domově důchodců je vrchní sestra a nechtěla jí převzít funkci ». Po setkání s tehdejší vrchní sestrou tam nakonec nastoupila, ukázalo se, že tehdejší vrchní tu práci nechtěla

vykonávat, ale musela tam vytrvat, jelikož za ní nebyla náhrada. Od té doby se skamarádily, a i teď jsou pravidelně v telefonickém kontaktu. Ve dvou letech mladší dcery si pro ni zařídila jesle, ale z důvodu neštovic v jeslích nemohla ji tam umístit. Tak ji švagrová nabídla hlídání dcery. Ta byla přes den doma a měla vedlejší pracovní poměr uklízečka.

V Kolínském domově důchodců pracovala 16 let do odchodu do penze v 56 letech. Poslední 17 rok, který přesluhovala a čekalo se na náhradu, byla již hodně unavená. Práce vrchní sestry v sociálních službách se hodně lišila od práce na chirurgii. Klientů bylo 144, pokoje byly 3 až 5lůžkové a na chodbě každý pacient disponoval polovinou skříní. Na patře byly dvě koupelny s vanami starého typu. Jelikož nebyl výtah, tak na první patře byly ležící (většina ženy), na druhém byly hodící a většina muži (28 lůžek). Taktéž na prvním patře byla jídelna, a sestřičky nosily prádlo a táce s jídlem nahoru a poté zpátky dolů do jídelny a prádelny. V případě potřeby přesunu ležících pacientů po schodech pomáhali pracovníci sanitky. Při úmrtí nebo potřeby přesunu obézních pacientů po schodech pomáhala vojenská posádka, která sídlila kousek od domova důchodců. Na celý domov důchodců byl jeden sanitář, takže naprostou většinu péče vykonávaly sestřičky. Pracovalo tam 14-15 sester, na denní službě byly 4 sestry na prvním patře, na druhém – dvě. Po několika letech řádové sestry, které už přesluhovaly několik let, byly odvolány. Ale civilních sester bylo málo. Naskytla se příležitost oslovit sestry-premonstrátky, pro které jeli do Velkého Března. Řádové sestřičky dostaly bydlení po odvolaných sestřích. I přes nepřízeň vedení se paní Marušce podařilo zařídit instalaci výtahu v domově důchodců. Považuje to za velký úspěch. Paní Maruška říká, že dělala každou sesterskou práci ráda a kdyby měla možnost se znovu narodit, tak opět by rozhodla pro povolání sestřičky. Takže nemůže říct, že se jí na chirurgii líbilo víc než na v domově důchodců nebo obráceně. Byla realistou, tak věděla, že na chirurgii po narození druhé dcery a smrti manžela už by nemohla pracovat. Vykonávala káží svěřenou práci s elánem. Práce ji naplňovala, protože věděla že lidi ji potřebují. Přiznává, že v práci nebyla vždy anděl a jako každý jiný chybovala, nicméně si chybu uměla přiznat, poznat a napravit. Je hodně vděčná svému okolí, kteří jí pomohli po smrti manžela. Říká, že v dnešní době by nejspíš nemohla pracovat, kvůli extrémnímu důrazu na papírování. Sestra dle jejích slov má být přítel, který se v první řadě věnuje pacientovi, a teprve poté záznamům do dokumentace.

I přes momentální recidivy zdravotních problémů paní Marie je šťastnou babička a prababička. Má 4 vnučky a jednu pravnučku. Dvě vnučky jsou doktorky, další dvě vystudovaly historii a archivnictví.

Paní Maruška je hodně přátelská a příjemná žena. Rozhovorem s ní jsem byla nadšena a ráda jsem si poznala spoustu pro mě neznámých fakt z těch dob.